

Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: KOŁO

Nr ewidencyjny: 3009011_3_1

Rodzaj obiektu¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB LOTNIKÓW POLSKICH	KOŁO

Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa
-------------------------------	------------------	-------------------

Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / KOLSKI / KOŁO
ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ WOJENNY ul. Poległych / aleja Jana Pawła II
Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Miasto Koło / 300901_1.0001.AR_34.48
Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Cmentarz Wojenny / 52°12'11.1"N 18°38'49.5"E (52.203075, 18.647093)
Podstawowa informacja o pochowanych	ŻOŁNIERZE WOJSKA POLSKIEGO z 1939 r.: 5 osób
Datowanie	1975 r.
Forma ochrony	GRÓB WOJENNY
Wymiary (szer., głęb., wys.)	350 cm x 260 cm x 185 cm
Material	Ziemna, elementy granitowe i z brązu

¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje							
		<p>Mogiła jest zlokalizowana na prawo od sektora Armii Czerwonej. Ma charakter ziemny z granitowym obrzeżem, centralnie zlokalizowaną płytą wierzchnią (przykrywającą ok. 20% powierzchni grobu) oraz ustawionym w jej szczycie pomnikiem z krzyżem.</p> <p>Mogiła o wymiarach (szer. x dł. x wys., w cm) – 350 x 259,5 x 16, płyty krawężnikowe o szer. 16; pomnik: 62 x 40 x 95,5, krzyż o wys. 89 i rozpiętości 63. Tablica informacyjna na płycie wierzchniej: 48 x 72 x 1,5 (1,8 na krawędziach), wys. liter 4 cm.</p> <p>---</p> <p>Napisy na tablicach inskrypcyjnych:</p> <table border="0"> <tr> <td>- górna tablica:</td> <td>- dolna tablica:</td> <td>- tablica informacyjna:</td> </tr> <tr> <td>PPOR. PILOT ROMAN STOGA UR. 1915 PLUT PILOT MIECZYSLAW KAZMIERCZAK UR. 1914 POLEGLI DNIA 6.09.1939r. W REJONIE KUTNO-KOŁO ŻOŁNIERZ WP JÓZEF KASPRZAK</td> <td>PODPOR. OBSERW. TADEUSZ SAWICKI UR. 1912 R. KAPRAL PILOT BRUNON ŚLEBIODA UR. 1915 R. POLEGLI W CZASIE LOTU BOJOWEGO NAD KOŁEM W DN. 5.IX.1939 R. CZEŚĆ ICH PAMIĘCI</td> <td>WIECZNA CHWAŁA NIEZNANYM LOTNIKOM POLSKIM 1939</td> </tr> </table>		- górna tablica:	- dolna tablica:	- tablica informacyjna:	PPOR. PILOT ROMAN STOGA UR. 1915 PLUT PILOT MIECZYSLAW KAZMIERCZAK UR. 1914 POLEGLI DNIA 6.09.1939r. W REJONIE KUTNO-KOŁO ŻOŁNIERZ WP JÓZEF KASPRZAK	PODPOR. OBSERW. TADEUSZ SAWICKI UR. 1912 R. KAPRAL PILOT BRUNON ŚLEBIODA UR. 1915 R. POLEGLI W CZASIE LOTU BOJOWEGO NAD KOŁEM W DN. 5.IX.1939 R. CZEŚĆ ICH PAMIĘCI	WIECZNA CHWAŁA NIEZNANYM LOTNIKOM POLSKIM 1939
- górna tablica:	- dolna tablica:	- tablica informacyjna:							
PPOR. PILOT ROMAN STOGA UR. 1915 PLUT PILOT MIECZYSLAW KAZMIERCZAK UR. 1914 POLEGLI DNIA 6.09.1939r. W REJONIE KUTNO-KOŁO ŻOŁNIERZ WP JÓZEF KASPRZAK	PODPOR. OBSERW. TADEUSZ SAWICKI UR. 1912 R. KAPRAL PILOT BRUNON ŚLEBIODA UR. 1915 R. POLEGLI W CZASIE LOTU BOJOWEGO NAD KOŁEM W DN. 5.IX.1939 R. CZEŚĆ ICH PAMIĘCI	WIECZNA CHWAŁA NIEZNANYM LOTNIKOM POLSKIM 1939							
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.							
<p>Stan zadowalający, konieczna konserwacja śmigła zlokalizowanego na centralnie położonej płycie wierzchniej.</p> <p>W 2002 r. wykonano remont mogiły ze środków Wojewody Wielkopolskiego (montaż śmigła, odnowienie liter, uzupełnienie cokołu i ze spoinowanie elementów obramienia)</p>	<p><i>Księga lotników polskich poległych, zmarłych i zaginionych w latach 1939 - 1946</i>, t. I, oprac. Hubert K. Kujawa.</p> <p><i>RWD-14B „Czapla” i jego załoga zestrzelona w Górach Prusinowskich we wrześniu 1939 r. – prace eksploracyjne i upamiętnienie</i>, oprac. Jarosław Stulczewski, „Biuletyn Szadkowski”, t. 18 z 2018 r.</p> <p>https://www.polishairforce.pl</p>	<p>Kasprzak Józef, Kazmierczak Mieczysław, Sawicki Tadeusz, Stoga Roman, Ślebioda Brunon.</p> <p>Grób powstał w wyniku akcji ekshumacyjnej 9-10.04.1975 r., podczas której szczątki polskich żołnierzy zostały przeniesione z kilku miejscowości we wschodniej Wielkopolsce na Cmentarz Wojenny. Wg napisu na tablicach inskrypcyjnych pochowano w nim 5 żołnierzy WP z 1939 r.</p> <p>W efekcie najnowszych ustaleń historyków poddano w wątpliwość, że w tym miejscu spoczęli T. Sawicki i B. Ślebioda (utożsamieni dopiero w 1983 r.); obydwaj mogą być pochowani w Zadzimiu w woj. łódzkim (badania trwają).</p>							
	Załączniki								
	<p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 16.10.2020 r. – w wersji elektronicznej.</p> <p>Zdjęcia archiwalne – w wersji elektronicznej.</p> <p>Załącznik – dane osób pochowanych.</p>								
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Sławomir Józefiak, 23.03.2021 r.								